

Ο μασκαράς

Μια παλιά ιστορία

της Κατερίνας Λυσιμάχου –Πολυχρονίδου.

Τον καιρό της Τουρκοκρατίας, στη Νάουσα, στη γειτονιά που ονομαζόταν Μπατάνια γιατί είχε κρέμαση νερού και ρίχνανε τις βελόντζες και τα χράμια για πλύσιμο, ζούσε με τους γονείς του, ένας νέος 20-22 χρονών που ονομαζόταν Λάμπης. Ο Λάμπης ήταν όνομα και πράμα. Σμιχτοφρύδης, σγουρός, με ωραία χαρακτηριστικά, εντυπωσίαζε με τη ψηλή και περήφανε κορμοστασιά του. Φορούσε συνήθως μαύρη βράκα, μπότες δερμάτινες ψηλές ως το γόνατο, ειδικά φτιαγμένες γι αυτόν, μαύρο γιλέκο τσόχινο κι από μέσα ένα καλό-υφασμένο κουκουλάρικο μεταξωτό πουκάμισο, άσπρο με λεπτές γκριζες ρίγες. Στο όμορφο καστανόξανθο κεφάλι του φορούσε πάντοτε με σκέρτσο ένα κόκκινο φεσάκι. Όταν περπατούσε καμαρωτός στο δρόμο ήταν σαν να πήγαινε σε παρέλαση. Τον καμάρωναν Γραικοί και Τούρκοι για την ομορφιά του. Στέκονταν οι γέροι και μακάριζαν τα νιάτα του, στέκονταν οι μεσήλικες κι ονειρεύονταν αν είχαν θυγατέρες, να γινόταν γαμπρός τους, στέκονταν οι γριές και τον έφτυναν «μάσαλα», να μην τον πιάνει το κακό μάτι. Κοίταζαν απ' τα καθασωτά παράθυρα οι μικρομάνες κι εύχονταν οι γιοι τους να του έμοιαζαν σαν με το καλό μεγάλωναν, αναστέναζαν κι οι κοπελιές με λαχτάρα κι ανατρίχιαζαν με τη σκέψη πως αυτός ο νέος μπορεί να τις σφάλιζε στην αγκαλιά του.

Ο Λάμπης ήταν μοναχοπαίδι και μοσχαναθρεμμένος. Η μάνα του τον φρόντιζε σαν να ήταν το σπουδαιότερο πλάσμα στη γη. Έλαμπε από το φως του, γέλαγε από το γέλιο του, έτρωγε απ' το φαγί του, χόρταινε απ' τις ανάσες του. Ο

πατέρας του τον καμάρωνε και φρόντιζε να μην του λείπει τίποτε. Μάζευε τα μετζίτια, τα γρόσια, τις λίρες, όλα γι' αυτόν. Να μην του λείψει τίποτε, να ζει σαν αρχοντόπουλο, να τρώει και να ντύνεται σαν αρχοντόπουλο, να περπατάει σαν αρχοντόπουλο.

Στη γειτονιά του Λάμπη ζούσε ένας Τούρκος γέρο-τσαγκάρης. Ήσυχος, εργατικός, ταπεινός. Όλη μέρα με τη δερμάτινη ποδίτσα του, το σουγλί του, το καλαφάτι του, τις μπογιές του, πάλευε με τα πασούμια των Τούρκων και τα τσαρούχια των Γραικών. Ήταν πολύ καλός τεχνίτης. Έφτιαχνε ακόμα και παλάσκες που τις κεντούσε με καρφιά και ροδέλες από δέρμα σε διάφορα σχέδια, ζώνες κεντητές, μέχρι και χάμουρα για άλογα, με στολίδια και μικρές φούντες. Είχε μεράκι και φαντασία. Οι γείτονες δεν τον υπολόγιζαν και τόσο για αλλόθρησκο γιατί γιόρταζε μαζί τους τον Αι-Γιώργη και τον Αι-Δημήτρη κι άναβε κεριά στην Παναγία το Δεκαπενταύγουστο, όταν πήγαινε να πουλήσει τα δερμάτινα στολίδια του στο πανηγύρι της. Δεν παρέλειπε φυσικά να προσεύχεται στο Τούρκικο τζαμί. Λέγανε πως στα νιάτα του είχε περάσει πάρα πολλές δυστυχίες και τώρα στα γεράματα ήθελε να τα έχει καλά και με τον Αλλάχ και με τους Αγίους των Γραικών. Κάθε πρωί, άνοιγε τα ξύλινα κανάτια του τσαγκάρικου του, σκούπιζε κι έβαζε σε τάξη τα πατούμενα που είχε για φτιάξιμο και παράδοση με τη σειρά. Αφού τέλειωνε, έβαζε πάνω σ' ένα καμινέτο με σπίρτο ένα μπρικάκι για τον καφέ του- τον έπινε γλυκό σερμπέτι- κι αφού ευχόταν στον Αλλάχ νάναι καλή η μέρα, άρχιζε τη

δουλειά του, ρίχνοντας βλέμματα τότε - τότε έξω, χαιρετώντας τους διαβάτες όταν περνούσαν μπροστά απ' την πόρτα του .Γ' όνομα του ήταν Αλής .

Στο σοκάκι ακριβώς απέναντι του ήταν το σπίτι του Λάμπη. Κάθε πρωί ο νέος, φρέσκος κι όμορφος σαν την Άνοιξη, έβγαινε απ' την πόρτα του και χαιρετούσε το γέρο τσαγκάρη .

-Γεια χαρά σου γέροντα.

-Γεια σου και σε σένα σουλτάνε μου!

Του αντιγύριζε χαμογελαστός ο Αλής, σηκώνοντας το κεφάλι που ήταν σκυμμένο στη δερμάτινη ποδιά του, καμαρώνοντας τον μέχρι να τον χάσει στη στροφή.

Αυτή η κουβέντα έμπαινε στην ψυχή του Λάμπη και σκάλωνε χαρούμενη σαν ήλιος πρωινός, όλη μέρα. Είναι αλήθεια πως ένοιωθε βασιλιάς μέσ' τη χρυσή του νιότη...

Πέρασε αρκετός καιρός και προξένεψαν στο Λάμπη μία κόρη όμορφη σαν τα κρύα τα νερά και προικισμένη με πολλούς παράδες. Ήταν όλα τόσο ταιριαστά που γρήγορα έγιναν οι αρραβώνες τους . Ο νέος ήταν όσο ποτέ άλλοτε χαρούμενος. Πρωί -πρωί την επομένη των αρραβώνων του ξεκίνησε με τη γνωστή του καθημέρα στο γέρο Αλή.

-Γεια χαρά σου γέροντα.

Σήκωσε εκείνος το κεφάλι του και του αντιγύρισε λίγο σκεπτικός.

-Γεια σου και σε σένα πασά μου!

Κάτι κρύο φρούμαξε στην ψυχή του Λάμπη. Άκου υποβιβασμός!! Επειδή όμως ήταν νέος και τα νιάτα δεν αναρωτιούνται, έδωσε γρήγορα την εξήγηση. Για τους Τούρκους τι βασιλιάς, τι άρχοντας.. Μπορεί να έκανε λάθος ο γέρο-Αλής.

Αλλά και τις επόμενες μέρες ο γέρο-τσαγκάρης τον χαιρετούσε σαν πασά ...Πέρασε αρκετός καιρός κι ο Λάμπης ήταν όλο χαρά γιατί

πλησίαζε η ημερομηνία του γάμου του κι έτσι δεν έδωσε και τόση σημασία στον πρωινό χαιρετισμό που ένοιωθε πως κάπως τον υποβίβαζε. Η ευλογημένη μέρα του γάμου του έφτασε επί τέλους κι είχαν να λένε όλοι πως τέτοιο ταιριαστό ζευγάρι δεν ματαεΐδε ο κόσμος. Ο Λάμπης πετούσε στα σύννεφα από την ευτυχία του . Την επομένη του γάμου και του γλεντιού που ακολούθησε βγήκε στην πόρτα του σπιτιού του νοιώθοντας πως ήταν κυρίαρχος όλου του κόσμου .. Γεμάτος χαρά και περηφάνια βιάστηκε να καλημερίσει και να ενημερώσει το γέρο Αλή για το χαρούμενο συμβάν .

-Γεια χαρά σου γερο-Αλή. Τάμαθες βέβαια πως παντρεύτηκα την πιο όμορφη γυναίκα του ντουινιά και νοικοκυρεύτηκα..!

-Γεια σου και σε σένα άνθρωπε του κόσμου. Αντιγύρισε ο Αλής σκεπτικά.

Ο Λάμπης έμεινε ασάλευτος σαν κεραυνοβολημένος.

-Στάσου Αλή μου για να καταλάβω -κατάφερε ν' αρθρώσει ο Λάμπης, μετά από λίγο, παραξενεμένος-.

-Πρώτα σουλτάνο μ' ανέβαζες, σουλτάνο με κατέβαζες. Ύστερα με υποβίβασες σε πασά. Τώρα γιατί με λες άνθρωπο του κόσμου; -

Η φωνή του Λάμπη ήταν γεμάτη παράπονο.

--Άκουσε Λάμπη, ο άνθρωπος όταν είναι νέος κι ελεύθερος είναι σουλτάνος, βασιλιάς πάει να πει . Όλος ο ντουινιάς είναι δικός του. Όπως θέλει πορεύεται, όλοι τον προσέχουν, όλοι ενδιαφέρονται για την τύχη του, ιδίως αν είναι νέος και ωραίος. Όταν όμως δεσμεύεται χάνει απ' τα αξιώματα του κι ας πούμε γίνεται πασάς, άρχοντας. Χάνει δηλαδή από τη λάμπη και τα μεγαλεία του. Όταν πια παντρευτεί πάει τέλειωσε. Γίνεται πλέον άνθρωπος του κόσμου, καθημερινός άνθρωπος δηλαδή, κοινός θνητός....

Ο Λάμπης δεν είπε κουβέντα. Πολύ του κακοφάνηκε που ο ταπεινός τσαγκάρης τον έβλεπε πλέον σαν όλους τους άλλους ανθρώπους κι όχι

σαν κάτι το εξαιρετικό, το μοναδικό, το τέλειο όπως είχε συνηθίσει. Άρχισε να παρατηρεί με τον καιρό πως τον χαιρετούσαν οι διαβάτες στο δρόμο μάλλον αδιάφορα. Δεν στέκονταν να τον θαυμάσουν όπως πριν κι ας ήταν ντυμένος στην πέννα και με το φεσάκι του σκερτσόζικα φορεμένο στα σγουρά του μαλλιά. Ούτε οι γυναίκες αναστέναζαν πια στο πέρασμα του. Έπεσε σε μεγάλη μελαγχολία. Γύριζε στο σπίτι κι όλα του φαινόταν μαύρα. Η γυναίκα του, που τόσο είχε λαχταρήσει να παντρευτεί, ένοιωθε πως τον παράσερνε σε βάραθρο. Όλα του φταίγανε.. Το σπίτι του, η γειτονιά, το συγγενολόι της γυναίκας του, ένοιωθε πως όλα τον έπνιγαν. Απέφευγε πλέον να καλημερίζει τον Αλή βγαίνοντας από την πίσω πόρτα του σπιτιού του σαν κλέφτης. Είχε φτάσει στο μη παρέκει όταν ξαφνικά άστραψε στο μυαλό του μια ιδέα. Θα χώριζε τη γυναίκα του. Πώς και δεν το είχε σκεφτεί νωρίτερα.; Θα ξαναγινόταν βασιλιάς! !

Μια και δυο πάει στο δεσπότη που άκουσε κατάπληκτος το λόγο του χωρισμού που ζητούσε ο Λάμπης. Και όπως ήταν φυσικό τον έστειλε να το ξανασκεφτεί. Ο Λάμπης όμως, απογοητευμένος από την άρνηση του δεσπότη και βιαστικός καθώς ήταν να γίνει πάλι βασιλιάς, πήγε κατ' ευθείαν στον Κατή, τον Τούρκο δικαστή και ζήτησε για τους ίδιους λόγους να χωρίσει τη γυναίκα του. Εκείνος τον κοίταξε σιωπηλά πολλή ώρα κι ύστερα του είπε πως αν και δεν είχε δικαιοδοσία στα ζητήματα των Χριστιανών αυτός σαν δικαστής κι επειδή ο Λάμπρος ήταν Τούρκος υπήκοος

του έδινε την πολυπόθητη άδεια να τη χωρίσει κι αυτός ας έβγαζε άκρη ύστερα με τη θρησκεία του... Ο Λάμπης πανευτυχής που ξεμπερδωσε έτσι απλά, έτρεξε στο σπίτι του. Μόλις το ανακοίνωσε στη Μαρία τη γυναίκα του, αυτή άρχισε να κλαίει γοερά. Όταν άκουσε την εξήγηση του, σκέπασε το κεφάλι της με μία μπόλια κι έφυγε χωρίς άλλη κουβέντα στο πατρικό της σπίτι.

Όλη η πόλη έμαθε γρήγορα πως ο Λάμπης χώρισε τη γυναίκα του γιατί λέει ήθελε να ζήσει ξανά ελεύθερος!! .Εκείνος ένοιωσε πως ένα μεγάλο βάρος έφυγε από πάνω του. Ήταν πια ελεύθερος, θα γινόταν ξανά βασιλιάς!!! Σηκώθηκε λοιπόν πρωί-πρωί, πλύθηκε, ντύθηκε, χτενίστηκε, έβαλε και το φεσάκι του λίγο λοξά στα σγουρά του μαλλιά και ζωηρός -ζωηρός έτρεξε να καλημερίσει τον Αλή.

-Γεια χαρά σου γέροντα.-. Του είπε, περιμένοντας με λαχτάρα τον αντιχαιρετισμό του.

Ο Αλής σήκωσε το γέρικο κεφάλι του αργά και κουνώντας το στοχαστικά, του αντιγύρισε σαν να τον έφτυνε.

-Γεια σου και σε σένα μασκαρά μου!!!

Δημοσιεύθηκε στο Περιοδικό «ΠΟΛΥΠΤΥΧΟ» το 2004 - ΑΘΗΝΑ

**Μια συνδρομή
της «ΝΙΑΟΥΣΤΑΣ»
είναι το καλύτερο δώρο
για τους φίλους μας**